

1F8

H1

D.El.Ed. Examination
JUNE, 2019

First Year (2016 Revised Syllabus)
ENVIRONMENTAL SCIENCE PEDAGOGY
(Marathi Medium)

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.

Date : 15/6/2019

(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. (अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा : 3
- (1) अश्मयुग म्हणजे काय ?
- (2) चांद्रमास किती दिवसाचा असतो ?
- (3) परिसंस्था ही संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली ?
- (ब) योग्य जोड्या लावा : 3
'अ' गट	'ब' गट
(1) पडताळासूची	स्लेव्हिन
(2) मनोचित्रण	निरीक्षण तंत्र
(3) T.G.T. तंत्र	टोनी बुझान
- (क) चुकीचे विधान दुरुस्त करून लिहा : 2
- (1) मानव हा बुद्धीचा शाप लाभलेला प्राणी आहे.
- (2) गटातील कामाचा पाया असहकार असतो.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :

8

- (1) "परिसरातील अनुभवात अर्थपूर्णता असते." हे विधान स्पष्ट करा.
- (2) क्षमतांचे महत्त्व लिहा.
- (3) तुमच्या मते चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष कोणते ?
- (4) शिक्षक म्हणून तुम्ही सहलीचे पूर्वनियोजन कसे कराल ?

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा :

12

- (1) परिसर अभ्यासाचे महत्त्व सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

परिसर अभ्यास ही संकल्पना स्पष्ट करा.

- (2) विविध स्थित्यंतराचा मानवी जीवनावर होणारा परिणाम उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.
- (3) शोधक वृत्तीस चालना देण्यास कोणत्या पायऱ्यांचा वापर कराल ? तीन पायऱ्यांचे स्पष्टीकरण लिहा.

किंवा

सहकार्यात्मक अध्ययनाची तीन मूलतत्त्वे स्पष्ट करा.

- (4) परिसंस्थेची घटकमांडणी करून परिसंस्थेतील घटक एकमेकांशी कसे संबंधित आहेत ? ते लिहा.

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहा :

12

- (1) इयत्ता चौथीच्या परिसर अभ्यास, भाग 1 या पाठ्यपुस्तकाचे विश्लेषण करा.
- (2) 'समकेंद्री पद्धत' म्हणजे काय ते सांगून समकेंद्रपद्धतीने घटकाची वाढत जाणारी व्याप्ती आकृतीसह स्पष्ट करा.
- (3) वार्षिकनियोजन म्हणजे काय ते सांगून वार्षिकनियोजन करताना कोणकोणत्या बाबींचा विचार करावा लागतो ?

किंवा

प्रकल्पपद्धती म्हणजे काय ? प्रकल्पपद्धतीचे स्वरूप व फायदे लिहा.